

سه شنبه 14 آذر 1396-16 ربیع الاول 1439-5 دسامبر 2017

رحلت فقیه بزرگوار و مدرس کبیر آیت الله "سید محمدباقر درجه ای اصفهانی" (1302ش)

رحلت فقیه بزرگوار و مدرس کبیر آیت الله "سید محمدباقر درجه ای اصفهانی" (1302ش) آیت الله سید محمدباقر بن مرتضی درجه رlm& ای در حدود سال 1226ش (1264ق) در اصفهان به دنیا آمد و مقدمات و سطوح را در زادگاه خود سپری کرد. وی از آن پس برای تکمیل تحصیلات خود راهی حوزه علمیه نجف شد و با شرکت در درس بزرگان نامداری همچون آیات عظام: میرزا محمد حسن شیرازی معروف به میرزای بزرگ شیرازی، شیخ محمد حسن نجفی صاحب جواهر و میرزا حبیب الله رشتی به مدارج علمی دست یافت. آیت الله درجه رlm& ای از آن پس در اصفهان به تدریس اشتغال یافت و شاگردان برجسته رlm& ای پرورش داد که آیت الله سید حسین بروجردي و استاد جلال رlm& الدین همای از آن جمله رlm& اند. استعداد فطری و پشتکار عالی و استفاده از استادان بزرگ، آیت الله درجه رlm& ای را در فقه و اصول از استادان مسلم و مجتهد بزرگ گردانید. مجلس درس ایشان در اصفهان، نظیر و رقیب نداشت و معظم رlm& له علاوه بر این درجه در علم، در زهد نیز مثال زدنی بود. این عالم ربانی سرانجام در چهاردهم آذر 1302ش برابر با 28 ربیع الثاني 1342ق در 76 سالگی بدرد حیات گفت و پس از تشییع کم سابقه، در قبرستان تخت فولاد اصفهان به خاک سپرده شد.

درگذشت ریاضی رlm& دان، فیلسوف و حکیم عالیقدر "میرزا طاهر تنکابنی" (1320 ش)

میرزا طاهر تنکابنی فرزند میرزا فرج رlm& الله در حدود سال 1242ش (1280 ق) در کلاردشت مازندران به دنیا آمد. در شانزده سالگی برای تکمیل تحصیلات خود راهی تهران شد و در مدرسه سپهسالار به فراگیری علوم پرداخت. میرزا طاهر در درس میرزا محمد رضا صهبای قمی رlm& ای، میرزا ابوالحسن جلوه و آقا علی حکیم، حکمت و نزد میرزا عبدالله، نجوم و هیئت آموخت. پس از مدتی، میرزا طاهر تنکابنی به واسطه ذکاوت و هوش سرشارش از هم رlm& دوره رlm& ای رlm& های خود پیشی گرفت و مورد توجه خاص میرزای جلوه واقع شد. میرزا محمد طاهر، علاوه بر احاطه به فلسفه و حکمت، در فقه، اصول، نجوم، ادبیات و ریاضیات نیز تخصص داشت و سالیان طولانی در مدرسه سپهسالار و مدرسه علوم سیاسی تدریس می رlm& کرد. با آغاز نهضت مشروطه، وی به صف آزادی رlm& خواهان پیوست و پس از صدور فرمان مشروطیت و تشکیل مجلس شورای ملی، از طرف طبقه طلاب به نمایندگی در مجلس برگزیده شد و در دوره سوم نیز از طرف مردم تهران به مجلس راه یافت. میرزا طاهر به هنگام کودتای سیدضیاءالدین طباطبایی، دستگیر و زندانی شد و بار دیگر در دوران رضاشاه، به زندان افتاد. میرزا طاهر تنکابنی از مشاهیر دانشمندان اسلام در سده چهاردهم هجری به شمار می رlm& رود. وی فقیهی فیلسوف و حکیمی عارف بود تا بدانجا که او را "خاتم الحکماء" نامیده رlm& اند. بر صراحت گفتار و دلیری، مشهور بود و بی رlm& آنکه از کسی بیمی به دل راه دهد، آنچه را که در دل داشت به زبان می رlm& آورد. وی کتابخانه رlm& ای با چهار هزار جلد کتاب داشت که مجموعه رlm& ای از نفیس رlm& ترین و بهترین کتاب رlm& ها را در آن گرد آورده بود و برخی از آن رlm& ها، نسخه رlm& های خطی نایاب بودند. میرزا طاهر از نوادر روزگار بود و در مراتب سیر و سلوک او، حکایت رlm& های زیادی نقل شده است. از مناعت طبع و علو نفس او، همان بس که وقتی تمام املاکش در شمال را مصادره کردند، لب به شکوه و شکایت نگشود. سرانجام این حکیم فرزانه پس از یک دوره بیماری و در پی یک عمل جراحی در چهاردهم آذر 1320ش برابر با شانزدهم ذی رlm& قده 1360ق در 78 سالگی وفات یافت و برحسب وصیت خود، در جوار مزار مرحوم میرزا ابوالحسن جلوه واقع در ابن بابویه در ری مدفون شد.

اقامه رlm& ای نخستین نماز جمعه رlm& ای تاریخ اسلام توسط پیامبر اکرم (ص) (1 ق)

بنابر برخی روایات، نخستین نماز جمعه، توسط پیامبر گرامی اسلام (ص)، پس از هجرت ایشان از مکه اقامه گردید. حضرت محمد (ص) هنگام ظهر جمعه وقتی که به نزدیکی مدینه رسید، در محل قبیله رlm& ای بنی رlm& سالم بن عوف که قبا نام داشت، خطبه خواند و نماز جمعه را برپا کرد. به نقل راویان تاریخ، این نخستین نماز جمعه رlm& ای بود که در تاریخ اسلام خوانده شد. این موضوع حاکی از اهمیت فریضه رlm& ای سیاسی - عبادی نماز جمعه است که پیامبر اسلام در اولین فرصت، آن را برگزار کرد. بعدها در محل برپایی اولین نماز جمعه رlm& ای پیامبر، مسجدی ساخته شد که هم اکنون نیز موجود است.

بازگشت ناپلئون به فرانسه پس از شکست روسیه و آغاز اضمحلال ناپلئون (1812م)

ناپلئون بناپارت پس از فتوحات فراوان در اروپا، در 22 ژوئن 1812م حمله بزرگ خود را به کشور پهناور روسیه آغاز کرد. در این عملیات تهاجمی که نزدیک به شش ماه به طول انجامید، ناپلئون مسکو را نیز تصرف کرد. اما سپاهیان وی به علت سرمای شدید روسیه و حملات ایزایی ارتش این کشور به سختی شکست خوردند، به طوری که از ارتش 530 هزار نفری ناپلئون، تنها 30 هزار نفر زنده به فرانسه بازگشتند. ناپلئون در اوایل دسامبر و در آخرین مراحل عقب رlm& نشینی از خاک روسیه، فرماندهی باقی رlm& مانده سپاه شکست خورده خود را به یکی از سرداران خود سپرد و به فرانسه

بازگشت تا به جمع‌آوری قوا برای دست زدن به حمله دیگری به روسیه در بهار سال بعد پردازد. ولی این بار در فرانسه از نقشه‌های او برای ادامه کشورگشایی استقبال چندانی به عمل نیامد، ضمن آنکه در قلمرو پیشین امپراتوری، از جمله اسپانیا، ایتالیا و پروس، اغتشاشاتی بروز کرد. از سوی دیگر، در همین زمان انگلستان، روسیه، پروس، اتریش و سوئد اتحادی برضد ناپلئون تشکیل داده و در طول سال 1813 م به حملاتی بر ضد نیروهای ناپلئون دست زدند. این جنگ‌ها، موجبات تضعیف ناپلئون را فراهم آورد تا این که به سقوط امپراتوری و تبعید نهایی وی در سال 1815 م انجامید.